

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-53>

УДК 330.341.1

Оцінювання інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання: теоретичний і методичний аспекти

Гребенікова О.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів
Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Наточій А.В.

магістр
Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Розглянуто теоретичні аспекти формування інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання. Систематизовано поняття «інноваційний потенціал». Проведено аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду оцінювання інноваційного потенціалу промислових підприємств. Виявлено їхні переваги і недоліки, визначено можливість їх використання у практичній діяльності підприємств. Особливу увагу приділено проблемі оцінювання інноваційного потенціалу науково-дослідних організацій.

Ключові слова: інноваційний розвиток, інноваційний потенціал, методи, оцінка, промислове підприємство, науково-дослідна організація.

Гребенікова Е.В., Наточий А.В. ОЦЕНКА ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ И МЕТОДИЧЕСКИЙ АСПЕКТЫ

Рассмотрены теоретические аспекты формирования инновационного потенциала субъектов хозяйствования. Систематизировано понятие «инновационный потенциал». Проведен анализ отечественного и зарубежного опыта оценки инновационного потенциала промышленных предприятий. Выявлены их преимущества и недостатки, определена возможность их использования в практической деятельности предприятий. Особое внимание уделено проблеме оценки инновационного потенциала научно-исследовательских организаций.

Ключевые слова: инновационное развитие, инновационный потенциал, методы, оценка, промышленное предприятие, научно-исследовательская организация.

Grebenikova O.V., Natochiy A.V. ESTIMATION OF BUSINESS ENTITIES INNOVATIVE POTENTIAL: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS

The theoretical aspects of formation of business entities innovative potential have considered. The concept of «innovative potential» has systematized. The analysis of domestic and foreign experience of estimation of industrial enterprises innovative potential has carried out. Their advantages and disadvantages have revealed. The possibility of their using in the enterprises practical activity has determined. The problem of the estimation the innovative potential of research organizations has consider.

Keywords: innovative development, innovative potential, methods, estimation, industrial enterprise, research organization.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання є одним із головних чинників їхньої успішної діяльності й сталого розвитку в умовах жорстокої конкурентної боротьби. Тому особливо актуальною стає проблема активізації інноваційної діяльності підприємств, основною детермінантою якої є використання наявного інноваційного потенціалу, що характеризує здатність підприємства до інноваційного розвитку і визначає рівень інно-

ваційних можливостей усіх суб'єктів господарської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Безпосередньо поняття «інноваційний потенціал» розглядається у дослідженнях В.І. Захарченка, І.В. Раздзівіло, В.В. Стадника, М.П. Войнарєнка, Л.І. Федулової, А.В. Гриньова. Питаннями, пов'язаними з розробленням методів оцінювання інноваційного потенціалу підприємств, займаються вітчизняні та зарубіжні вчені: Д.О. Белоусов,

С.О. Воронков, А.К. Ганієва, С.М. Ілляшенко, Н.В. Коваль, Н.В. Краснокутська, О.В. Кужилова, Г.А. Маслов, В.В. Нагорний, І.В. Новікова, І.А. Фесенко, Ю.С. Шипуліна.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість наукових робіт, які присвячені вирішенню цих питань, існують невизначеності у структурі поняття «інноваційний потенціал», дієвості методів оцінювання і його комплексній діагностиці, що зумовлює необхідність проведення подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є систематизація поняття «інноваційний потенціал», аналіз наявних методів його оцінювання, виявлення їхніх переваг і недоліків, урахування особливостей оцінювання інноваційного потенціалу науково-дослідних організацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційний потенціал суб'єкта господарювання – це характеристика, яка відображає його здатність використовувати наявні в розпорядженні наукові, матеріальні, технічні, фінансові, кадрові, організаційні, управлінські ресурси для досягнення в процесі здійснення інновацій поставлених цілей на всіх рівнях управління: оперативному – максимізація прибутку; тактичному – поліпшення фінансового стану та підвищення привабливості підприємства для потенційних інвесторів, акціонерів, кредиторів; стратегічному – збільшення частки на ринку і максимізація ринкової вартості підприємства.

Інноваційний потенціал комплексно характеризує можливості будь-якого підприємства здійснювати інноваційну діяльність. Саме тому управління інноваційним потенціалом є одним із найважливіших завдань для будь-якого підприємства, адже ефективність діяльності на ринку в умовах конкуренції залежить передусім від спроможності нарощувати й активно використовувати наявні організаційні, технічні, маркетингові, інфраструктурні та інші інноваційні можливості, які становлять інноваційний потенціал.

Проаналізувавши теоретичне підґрунтя змісту поняття «інноваційний потенціал підприємства», можна стверджувати, що більшість авторів керується так званим ресурсним підходом, тобто визначає інноваційний потенціал підприємства як сукупність ресурсів або їх комбінацію. Деякі визначення ґрунтуються на структурному підході, виділяючи найчастіше такі основні елементи, як науково-дослідний, кадровий, інформаційний, матері-

ально-технічний, фінансовий складники. Інші науковці застосовують процесний і результативний підходи, які враховують цільову характеристику інноваційного потенціалу.

Систематизовані в табл. 1 наукові підходи досліджують лише окремі аспекти інноваційного потенціалу, не розкриваючи повністю синергетичну сутність цього поняття.

До визначення інноваційного потенціалу слід підходити як до економічної категорії, яка є ієрархічно організованою системою понять, що знаходяться на різному рівні вираження сутності – від первинних категорій до таких, що логічно впливають одна з одної, тобто субординованих і координованих між собою. Це характеризує багаторівневу сутність інноваційного потенціалу, розкриття якого потребує використання інтегрального підходу. Саме інтегральний підхід дає змогу використати переваги всіх підходів до визначення інноваційного потенціалу і розкрити діалектику його формування й розвитку [7].

Отже, найточнішим є визначення І.П. Сидорчук [7, с. 98], яка трактує інноваційний потенціал підприємства як інтегральну сукупність взаємопов'язаних у певних соціально-економічних формах ресурсів, яка характеризує можливість (здатність) підприємства під дією зовнішніх і внутрішніх чинників створювати й ефективно впроваджувати інновації для досягнення інноваційних стратегічних змін, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності підприємства.

Різні підходи до тлумачення категорії «інноваційний потенціал» зумовили розвиток різноманітних підходів до його оцінки, які також можна умовно об'єднати у три групи: системно-структурні, результативні, діагностичні.

Керівники підприємств не завжди розуміють як правильно скористатися інформацією про свою інноваційну діяльність, оцінити поточний фінансовий стан та запропонувати і розробити результативні стратегії майбутнього розвитку, тому постає питання вибору методики оцінювання інноваційного потенціалу підприємства.

Систематизація методів оцінювання інноваційного потенціалу підприємства дає змогу умовно класифікувати їх на кількісні, якісні та комбіновані. Розглянемо більш детально деякі з них.

Метод оцінювання інноваційного потенціалу, запропонований А.А. Тріфіловою [8], базується на припущенні, що нині під час розроблення стратегії інноваційного розвитку й оцінювання інноваційного потенціалу

Таблиця 1

Систематизація поняття «інноваційний потенціал підприємства»

Автори	Визначення поняття «інноваційний потенціал підприємства»
Ресурсний підхід	
Н.А. Лукашук [1]	Сукупність різних видів ресурсів, включаючи матеріальні, фінансові, інтелектуальні, інформаційні та інші ресурси, необхідні для здійснення інноваційної діяльності
В.А. Верба, І.В. Новікова [2]	Сукупність інноваційних ресурсів, які перебувають у взаємозв'язку, й умовозабезпечуючих чинників (процедур), які створюють необхідні умови для оптимального використання цих ресурсів задля досягнення відповідних орієнтирів інноваційної діяльності та підвищення конкурентоспроможності підприємства у цілому
Структурний підхід	
М.П. Войнаренко, Р.В. Скалюк [3]	Деяка критична маса ресурсів господарюючого суб'єкта (інтелектуальних, науково-дослідних, інформаційних і т. д.), необхідна та достатня для його оптимального розвитку на основі постійного пошуку і використання нових сфер і способів реалізації ринкових можливостей, які відкриваються перед ним, що пов'язано з модифікацією наявних і формуванням нових ринків збуту
Результативний підхід	
Л.І. Федулова [4]	Ступінь готовності виконати завдання, що забезпечують досягнення поставленої інноваційної мети, тобто ступінь готовності до реалізації проекту чи програми інноваційних стратегічних інноваційних змін
Процесний підхід	
С.А. Єфімова, Т.В. Гринько [5]	Багатоскладова динамічна система створення, накопичення й інтерпретування наукових, управлінських ідей та науково-технічних, маркетингових досліджень в інноваційні продукти на основі здійснення безперервного процесу управління підприємством
Діагностичний підхід	
І.В. Радзівіло [6]	Складна динамічна система з одночасним урахуванням та поєднанням впливу факторів і чинників середовища, внутрішніх та зовнішніх можливостей і здатностей, ефективності їх використання, принципів своєчасності та стратегічної направленості підприємства

підприємства доцільно визначати не тільки можливість здійснювати інноваційну діяльність, а й аналізувати достатність ресурсів для поточного виробництва. Оцінку інноваційного потенціалу автор пропонує проводити на предмет забезпеченості підприємства фінансово-економічними ресурсами, достатніми для ефективного забезпечення не тільки стратегічної інноваційної, а й поточної виробничої діяльності. Результат оцінки за цим методом показує, чи є можливість у підприємства одночасно здійснювати поточну виробничо-господарську діяльність і вибрані напрями інноваційної діяльності накопиченими на даний момент фінансовими ресурсами. Іншими словами, за такого підходу до оцінки можна проаналізувати інноваційні можливості (потенціал) підприємства щодо ефективного фінансово-економічного забезпечення існуючих та інноваційних технологій.

Методи бального оцінювання використовують у своїх роботах О.В. Пацьора, А.П. Головатенко [9], І.В. Родіонова [10],

І.Л. Назаренко [11]. Основою цих підходів є використання методів експертних оцінок під час визначення якісних характеристик інноваційного потенціалу.

Метод інтегральної рейтингової оцінки, запропонований К.М. Хаустовою [12], дає змогу розрахувати показник, у якому узагальнюються значення інших показників, скоригованих відповідно до їх значимості й за іншими чинниками. Інтегральна оцінка дає змогу узагальнити в одному показнику низку чинників, відмінних за змістом, одиницям вимірювання, вагомості та іншими характеристиками. Це спрощує процедуру оцінювання конкретної інвестиційної пропозиції, а іноді є єдиною можливим варіантом її проведення і формулювання об'єктивних остаточних висновків.

Метод оцінювання інноваційного потенціалу на основі аналізу його фінансових показників пропонує Н.А. Лукашук [1]. Особливістю цього методу є визначення зв'язку інноваційного потенціалу з фінансовою стійкістю підприємства – його власними джерелами

Переваги і недоліки методів оцінювання інноваційного потенціалу

Автор методики	Переваги	Недоліки
А.А. Тріфілова [8]	<ul style="list-style-type: none"> – отримані результати об'єктивні, оскільки розрахунок показників здійснюється на основі конкретних даних за прийнятими в економічній науці формулами; – для застосування даного методу не потрібно залучення сторонніх фахівців; – має можливість оцінити правильність вибраного напряму стратегії інноваційного розвитку з позицій сучасного і подальшого фінансового стану підприємства 	<ul style="list-style-type: none"> – оцінювання лише одного аспекту інноваційних можливостей підприємства – забезпеченість фінансово-економічними ресурсами
Н.А. Лукашук [1]	<ul style="list-style-type: none"> – вказує на зв'язок із фінансовою стійкістю підприємства – його власними джерелами фінансування витрат; таким чином, відбувається їх достатність для фінансування інноваційної діяльності; – базується на реальних даних фінансової звітності 	<ul style="list-style-type: none"> – вказує на зв'язок інноваційного потенціалу з джерелами формування ресурсів та їх достатністю, залишаючи без уваги зв'язок з іншими показниками фінансового стану; – не відображає результативності інноваційної діяльності; – немає зв'язку з вартістю підприємства
О.В. Пацьора, А.П. Головатенко [9], І.В. Родіонова [10], І.Л. Назаренко [11]	<ul style="list-style-type: none"> – дають змогу визначити рівень задоволеності підприємства інноваціями, – чутливість підприємства до інновацій, тобто здатність швидко й ефективно їх освоювати 	<ul style="list-style-type: none"> – не визначають зв'язок із результатами фінансово-господарської діяльності підприємства, вплив інноваційного потенціалу на вартість підприємства; – спираються на думку експертів, отже, мають суб'єктивний характер
К.М. Хаустова [12]	<ul style="list-style-type: none"> – об'єднує в собі вплив досить великої кількості чинників як якісного, так і кількісного характеру; – дає можливість ранжувати підприємства за рівнем інноваційного потенціалу або оцінювати динаміку розвитку підприємства на основі аналізу динаміки цього показника; передбачає використання елементів моделювання, що забезпечує досить високу точність і достовірність отриманих результатів 	<ul style="list-style-type: none"> – складнощі під час установавлення питомої ваги різних складових елементів, що включаються в розрахунок інтегрального показника; – передбачає розрахунок значної кількості показників
Е. Анх-Ердене, Т.Г. Гедіч [13]	<ul style="list-style-type: none"> Дає змогу: – адекватно оцінити стан і готовність підприємства до інноваційних перетворень; – проаналізувати і спрогнозувати тенденції розвитку, виявити основні переваги і «слабкі» місця; – підготувати рекомендації щодо формування інноваційної стратегії підприємства та щодо механізмів її реалізації, яка дозволить зміцнити позиції на ринку; – створювати і розвивати інформаційні потоки для прийняття ефективних управлінських рішень 	<ul style="list-style-type: none"> не включає в себе показники, які не можуть бути кількісно виміряні, але є дуже важливими в оцінці здатності підприємства до реалізації інновацій
Є. Євтушенко, Е. Юсупова [14].	<ul style="list-style-type: none"> – об'єднує в собі вплив досить великої кількості чинників (якісні й кількісні характеристики); – дає змогу ранжувати підприємства за рівнем інноваційного потенціалу або оцінювати динаміку розвитку підприємства; – передбачає використання елементів моделювання, що забезпечує досить високу точність і достовірність отриманих результатів 	<ul style="list-style-type: none"> – складнощі під час визначення питомої ваги різних складових елементів, що входять у розрахунок інтегрального показника; – передбачає розрахунок великої кількості показників

фінансування витрат; таким чином, відбивається їх достатність для фінансування інноваційної діяльності.

Запропонована Е. Анх-Ердене та Т.Г. Гедіч [13] методика базується на використанні реально обчислених економічних показників, спрямована на дослідження й оцінювання інноваційних ресурсів підприємства, включаючи інтелектуальні, кадрові, майнові, продуктові, технологічні та інвестиційні. Така система оцінки інноваційного потенціалу як вихідного етапу формування стратегії технологічного розвитку дає змогу підприємству проаналізувати свої поточні інфраструктурні можливості в інноваційній сфері ще до початку здійснення інвестиційних вкладень на основі низки економічних критеріїв. Такий підхід також дає підприємству змогу реально оцінювати свої інноваційні ресурси, відповідно до яких воно спочатку може здійснювати адекватний вибір подальшого напрямку інноваційного розвитку й уникнути, таким чином, вкладень інвестиційних коштів у проекти, що економічно не реалізуються. Виявлення певного напрямку інноваційного розвитку з використанням економіко-математичних критеріїв дає підприємствам змогу економити на нерациональних витратах, пов'язаних із генеруванням і відбором ідей.

Переваги і недоліки розглянутих методів оцінювання інноваційного потенціалу представлено в табл. 2.

Як показник оцінки інноваційного потенціалу підприємства зазвичай пропонується використовувати досить різнопланові характеристики, які характеризують кадровий, виробничо-технологічний, науково-технічний, фінансово-економічний складники діяльності підприємства інноваційного типу. Для підвищення об'єктивності такої оцінки, що ґрунтується на кількісному врахуванні різнопланових показників, пропонується використовувати універсальний показник – функцію бажаності Харрінгтона. В основі побудови цієї узагальненої функції лежить ідея перетворення натуральних значень окремих відгуків (реакцій) на безрозмірну шкалу бажаності (переваги). На думку В.М. Хобти та Г.О. Комар [15], шкала бажаності базується на фізичних і психофізіологічних параметрах. Останні є суб'єктивними оцінками експериментатора бажаності (переваги) того чи іншого значення відгуку. Розробники вказаного підходу використовують функцію бажаності для визначення технічних аспектів, пов'язаних зі створенням нових видів продукції, технологій, рецептур тощо.

Враховуючи можливості функції бажаності поєднувати об'єктивні результати історичного розвитку із суб'єктивними поглядами експертів, цей підхід може забезпечити об'єктивну характеристику інноваційних процесів та можливостей підприємств.

Набір показників залежить від специфіки діяльності підприємства, його досвіду роботи на ринку. Вибір показників, з одного боку, визначається вагомістю характеристик, які забезпечують об'єктивність оцінки; з іншого – можливістю чіткого кількісного їх вимірювання. Особливістю цієї методики є те, що, на думку авторів, її доцільно використовувати під час оцінювання інноваційного потенціалу науково-дослідних організацій. Вибір переліку показників відбувався на основі анкетного опитування керівництва і провідних спеціалістів науково-дослідного і проектного інституту, що є базою дослідження [15].

Під час проведення оцінювання інноваційного потенціалу науково-дослідних організацій необхідно приділити особливу увагу проблемі визначення структури їхнього інноваційного потенціалу (концентруючись на наявних інтелектуальних, науково-дослідних, інформаційних і кадрових ресурсах), переліку показників кількісного й якісного оцінювання, врахувати специфіку фінансово-господарської діяльності.

Висновки з цього дослідження. У роботі систематизовано поняття «інноваційний потенціал суб'єкта господарювання». Його доцільно розглядати як інтегральну сукупність взаємопов'язаних у певних соціально-економічних формах ресурсів, яка характеризує можливість (здатність) підприємства під дією зовнішніх і внутрішніх чинників створювати й ефективно впроваджувати інновації для досягнення інноваційних стратегічних змін, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності підприємства

Аналіз робіт, які присвячено розробленню методів оцінювання інноваційного потенціалу підприємства, дав можливість виявити їх переваги і недоліки. Основними недоліками є необґрунтованість системи часткових показників і їх вагових коефіцієнтів, складність інтерпретації отриманих результатів оцінки, відсутність чинників впливу на формування й ефективне використання наявних інноваційних можливостей. Незважаючи на чисельність методів, реальні практичні результати від їх використання можна отримати лише на основі експертних оцінок або під час застосування найпростіших кількісних методів.

Для математичного обґрунтування системи кількісного оцінювання інноваційного потенціалу доцільно використовувати методи багатовимірної статистичної аналізу. Якісні характеристики потенціалу доречно оцінювати за допомогою методів експертних оцінок або імітаційного моделювання. На основі

поєднання кількісних і якісних характеристик у комплексний показник діагностики інноваційного потенціалу можна провадити всебічне оцінювання стану інноваційних можливостей суб'єкта господарювання, визначати перспективи подальшого розвитку з урахуванням зовнішніх і внутрішніх чинників.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лукашук Н.А. Методические основы оценки инновационного потенциала предприятий лесопромышленного комплекса. Экономика и управление. Труды БГТУ. 2013. № 7. С. 192–195.
2. Верба В.А., Новікова І.В. Методичні рекомендації з оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Проблеми науки. 2003. № 3. С. 22–31.
3. Войнаренко М.П., Скалюк Р.В. Інноваційний потенціал промислових підприємств: сутність, структура, особливості оцінки та перспективи розвитку. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2008. № 1(2). С. 7–12.
4. Федуллова Л.І. Менеджмент організацій: підручник. К.: Либідь, 2003. 448 с.
5. Єфімова С.А., Гринько Т.В. Методичні підходи до оцінки інноваційного потенціалу підприємства сфери послуг. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Менеджмент інновацій». 2015. Вип. 5. С. 30–37.
6. Радзівіло І.В. Механізм формування інноваційного потенціалу промислового підприємства: структуризація та ідентифікація елементів. Ефективна економіка. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1295>.
7. Сидорчук І. П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства. Економіка і регіон. 2014. № 2(45). С. 97–101.
8. Трифилова А.А. Анализ инновационного потенциала предприятия. Инновации. 2003. № 6(63). С. 67–72.
9. Пацьора О.В., Головатенко А.П. Інноваційний потенціал підприємства: діагностика та оцінювання. Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління». 2016. № 36.
10. Родіонова І.В. Методи оцінки інноваційного потенціалу промислових підприємств. Економіка розвитку. 2013. № 4(68). С. 96–99.
11. Назаренко І.Л. Методика оцінки інноваційного потенціалу локомотивного депо. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2012. № 37. С. 254–259.
12. Хаустова К.М. Методика стратегического позиционирования предприятий на основе интегральной оценки инвестиционно-инновационного потенциала. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodika-strategicheskogo-pozitsionirovaniya-predpriyatiy-na-osnove-integralnoy-otsenki-investitsionno-innovatsionnogo-potentsiala.pdf>.
13. Анх-Ердене Е., Гедіч Т.Г. Методический подход к оценке инновационного потенциала предприятия. URL: http://mvestnik.istu.irk.ru/_sys/mod/attach.php?journals/2014/02/articles/07/article_07_0.pdf.
14. Евтушенко Е.В., Юсупова Э.Р. Оценка инновационного потенциала предприятия. Экономика и управление. 2014. № 5(121). С. 63–68.
15. Хобта В.М., Комар Г.О. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства. URL: http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/2863/st_44_14.pdf?sequence=1.

REFERENCES:

1. Lukashuk N. A. (2013) Metodicheskie osnovy otsenki innovatsionnogo potentsiala predpriyatiy lesopromyshlennogo kompleksa [Methodical bases of estimation of innovative potential of enterprises of the timber industry complex]. Economy and management. Works of BSTU, no. 7, pp. 192 – 195.
2. Verba V. A., Novikova I. V. (2003) Metodychni rekomendatsii z otsinky innovatsiionoho potentsialu pidpriemstva [Methodical recommendations for assessing the innovation potential of the enterprise]. Problems of science, no.3, pp. 22 – 31.
3. Voinarenko, M.P., Skaliuk R. V. (2008) Innovatsiinyi potentsial promyslovykh pidpriemstv: sutnist, struktura, osoblyvosti otsinky ta perspektyvy rozvytku [Innovative potential of industrial enterprises: essence, structure, features of evaluation and development prospects]. Bulletin of Khmelnytsky National University. Economical science, no. 1 (2), pp. 7 – 12.
4. Fedulova L. I. (2003) Menedzhment orhanizatsii: Pidruchnyk. [Management organizations: Textbook]. Kyiv: Lybid. (in Ukrainian).

5. Yefimova S. A. (2015) Metodichni pidkhody do otsinky innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva sfery posluh [Methodical approaches to the assessment of the innovation potential of the service sector enterprise]. // Bulletin of the University of Dnipropetrovsk. Series "MANAGEMENT OF INNOVATIONS", vol.5, pp. 30-37.
6. Radzivilo I.V. (2012) Mekhanizm formuvannia innovatsiinoho potentsialu promyslovoho pidpriemstva: strukturyzatsiia ta identyfikatsiia elementiv [Mechanism of formation of innovative potential of industrial enterprise: structuring and identification of elements]. Effective Economy (electronic journal), no. 7. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1295> (accessed 10 November 2018)
7. Sydoruk I. P. (2014) Sutnist, struktura ta osoblyvosti otsiniuvannia innovatsiinoho potentsialu promyslovoho pidpriemstva [Essence, structure and features of estimation of innovative potential of industrial enterprise]. Economy and region, no. 2 (45), pp. 97 – 101.
8. Trifilova A.A. (2003) Analiz innovatsionnogo potentsiala predpriyatiya [Analysis of Innovative Potential of an Enterprise]. Innovations, no. 6 (63), pp. 67-72.
9. Patsora O.V., Holovatenko A. P. (2016) Innovatsiyni potentsial pidpriemstva: diahnozyka ta otsiniuvannia [Innovative potential of the enterprise: diagnostics and evaluation]. Collection of scientific works DETUT. Series "Economics and Management", no. 36.
10. Rodionova I. V. (2013) Metody otsinky innovatsiinoho potentsialu promyslovykh pidpriemstv [Methodology for assessing the innovation potential of industrial enterprises / I. V. Rodionova]. Development Economics, no. 4 (68), pp. 96-99.
11. Nazarenko I. L. (2012) Metodyka otsinky innovatsiinoho potentsialu lokomotyvnoho depo [Method of estimation of innovative potential of locomotive depot]. Bulletin of economy of transport and industry, no. 37, pp. 254 – 259.
12. Khaustova K. M. Metodika strategicheskogo pozitsionirovaniya predpriyatiy na osnove integral'noy otsenki investitsionno-innovatsionnogo potentsiala [Methodology of Strategic Positioning of Enterprises on the Basis of Integral Estimation of Investment-Innovative Potential]. (electronic resource) Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodika-strategicheskogo-pozitsionirovaniya-predpriyatiy-na-osnove-integralnoy-otsenki-investitsionno-innovatsionnogo-potentsiala.pdf>. (accessed 12 November 2018)
13. Ankh-Erdene E. Metodicheskiy podkhod k otsenke innovatsionnogo potentsiala predpriyatiya [Methodical Approach to Estimating the Innovative Potential of an Enterprise]. (electronic resource) Available at: http://mvestnik.istu.irk.ru/_sys/mod/attach.php?journals/2014/02/articles/07/article_07_0.pdf. (accessed 12 November 2018)
14. Evtushenko E.V., Yusupova E.R. (2014) Otsenka innovatsionnogo potentsiala predpriyatiya [Estimation of the Innovative Potential of an Enterprise]. Economics and Management: Scientific and Practical Journal, no. 5 (121), pp. 63-68.
15. Khobta V.M., Komar H.O. Otsinka innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva [Estimation of the Innovation Potential of the Enterprise]. (electronic resource). Available at: http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/2863/st_44_14.pdf?sequence=1. (accessed 12 November 2018)